

CERETANIA

PERIODIC QUINZENAL
Defensor dels interessos
:: de Cerdanya ::

Preus de Subscripció. 8 pessetes l'any Trimestre, 2 pessetes Número sol: 40 cèntims

Na Margarida Bouche de Truñó

*morí a La Tour de Carol el dia 31 de Desembre del 1935
a l'edat de 27 anys*

confortada amb els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

*Els seus aflagits: espòs Joan Truñó de Montellà; fill,
pares i família tota, en assabentar a llurs amistats pèrdua
tan sensible, els pregunen li dediquin una recordança en les
seves oracions.*

Puigcerdà, Gener del 1936

D'ara fa trenta anys

El número de *La Cerdanya* del 6 de Gener del 1906 adreça les següents paraules, encaminades a la repressió del joc, al Governador de la província:

De nuevo viene tirándose desapiadadamente de la oreja al pobre Jorge, en alguno de los pueblos más importantes pueblos de la comarca. Da grima ver como a ciencia y paciencia de quienes debieran poner coto a semejantes males, se consiente en el desbalijamiento o poco menos, de los incautos que, atraídos con señuelo en determinados y bien conocidos garitos, labran allí la desdicha y miseria de sus familias.

Nosotros, en aras de la tranquilidad de múltiples hogares, hacemos votos para que el M. I. Sr. Gobernador de la Provincia, inspirándose en las acertadas medidas adoptadas a este efecto por su colega de Barcelona, el duque de Bivona, reprima aquí con mano fuerte el pernicioso vicio del juego, seguros de que habrán de agradecerle su intervención en este tan enojoso asunto cuantos anhelan el sosiego y tranquilidad de este morigerado país.

—En aquell mateix número es dona compte d'haver-se constituït l'Ajuntament que havia de regir els destins de la Vila durant aquell bieni, de la forma que segueix:

D. Pere Puig, alcalde.

D. Isidre Riu i D. Agustí Calvet, tinent d'alcalde.

D. Isidre Blasi, síndic.

D. Arseni Monet, ajudant de síndic.

D. Ovidi Vidal, D. Alfons Surroca, D. Esteve Llobet, D. Anastasi Ginesa i D. Llorens Bosom, regidors.

—En el número corresponent al dia 13 del mateix mes, es dona compte del greu accident ocorregut prop de Sallagosa, amb l'esllabiçament del túnel en construcció de la línia del ferrocarril de Vilafranca del Conflent a Bourg-Madame, prop del «Mas Rondola». De moment es cregué a una veritable catàstrofe, però, només s'hi trobà mort un sol dels obrers que hi treballaven, anomenat Picart, de nacionalitat espanyola.

—Si al cap-d'avall, al Congrés, hi haurà tantes minories com partits, perquè cada partit no es podia presentar a les eleccions, davant del poble, ostentant la pròpia bandera?

—Es que no constituïran un engany al cos electoral aquestes enormes coalicions que s'anuncien, en les quals s'obligarà a votar un burgès esquerrista junt amb un comunista, o un laïc radical amb un confessional catòlic?

—I perquè es vol fer votar al poble a republicans barrejats amb monàrquics sota el nom de coalició de dretes, i a republicans amb anarquistes sota el nom de coalició d'esquerres? Es a dir: amb enemics del règim?

Problemes aquests que el bon ciutadà, que no vol complicacions i que li agraden les coses clares, potser els resoldrà en les properes eleccions donant nos una lliçó de sentit comú mitjançant una discreta modificació de les candidatures que li ofereixin.

Çò és: fent-se ell mateix la seva coalició!

JORDI CERDÀ

Curiositats nadalenesques

La ciutat de Barcelona, durant les festes de Nadal féu un gran consum de queviures. Com a nota curiosa publiquem a continuació les dades que facilita el Negociat d'Estadística i Política de Proveïments, amb les quals hom tindrà una idea de les quantitats consumides: Peix, 103 646 quilos; carns: bou, 15 caps; vaques, 148 caps; vedelles, 1 774 caps; moltons, 272 caps; crestats, 4 caps; xais, 8.465 caps; cabrits, 1.757 caps; ovelles, 256 caps; cabres, 55 caps; porcs, 1.751 caps; cavalls, 54 caps; fruites, 900.730 quilos; pinyes d'Amèrica, 7.000 unitats; verdures, 449.700 quilos; galls d'indis, 21. 115 caps; titets i capons, 10 531 caps; galls, gallines, etc., 350 117 caps; torrons, 148 320 quilos; vins escumosos, 250 289 litres.

DE LA QUINZENA

Paradoxes de la política! No fa pas gaire temps que la majoria de partits polítics i, especialment els partits polítics petits, rebutjaren en tots els tons les honestes propagandes d'alguns homes polítics a favor d'una llei electoral de sistema proporcional.

N'hi haguéren, especialment els més situats a la oposició governamental, que atribuïen a maniobres maquiavèliques o confabulacions tenebroses, aquells bons desitjos. Altres, amb més bona fe, s'hi oposaven simplement perquè es temien que les Corts sortides d'unes eleccions per sistema proporcional, serien de difícil govern per manca d'una majoria homogènia o per un excessiu nombre de minories.

I, ja ho veieu. Ha estat sufficient l'a-

nunci de noves eleccions, perquè cada jefe o jefecillo, tot proclamant la necessitat d'un front únic o coalició electoral, no fés constar que volia llocs dins la candidatura de la coalició, en la qual entrava només que pels fins electorals i reservant-se completa llibertat d'acció i independència per a després.

Declaracions aquestes que, en realitat, no volen dir altra cosa que només els interessin les coalicions que per a assegurar-se l'acta sigui com sigui i amb qui sigui, així com més tard, en el Congrés, els interessa llibertat d'acció per maniobrar amb vistes a llocs de govern.

No és rar, doncs, que el ciutadà mitjà que vota de bona fe per uns ideals propis, no es preguntii:

ADEU 1935!

En finalitzar un any sembla cosa obligada el passar-ne balanç, dedicar-li una, diem-ne, necrologia. L'any 1935 ha estat o no profitós per a Puigcerdà i la Cerdanya? Ens guardarem com d'escaldar-nos de contestar aquesta pregunta d'una manera categòrica, i optarem per detallar els succeïts i aconteixements principals que en aquest moment ens vénen a la memòria, sense dedicar-hi gaires comentaris.

Començarem pel moviment demogràfic de la Vila: en el transcurs del finit any es produïren 48 defuncions i 46 naixements, celebrant-se 26 casaments. Les defuncions són, si fa no fa, les normals; en canvi en els naixements es nota una baixa bon xic considerable, puix que el terme mig anyal de naixements venia a ésser de 60. Potser trobarem la compensació en el nombre de casaments, ja que 26 en un any ja està bé per Puigcerdà.

Pel què es refereix a millores urbanes, remarcarem que ha estat acabada la pavimentació de l'Avinguda de l'Estació, obra començada dos o tres anys enrera; han estat asfaltades per Obres Públiques de l'Estat les carreteres anant a Bourg-Madame, a Llivia i a Caixans; també ho han estat 7 quilòmetres (d'ací a Saga) de la carretera de La Seu.

Han estat construïts uns quants xalets més a la Urbanització Deulofeu i al Barri del Golf, i dintre de la Vila s'ha continuat autoritzant l'elevació de cases de dos pisos a quatre i escaig, sembla que amb el bon fi de convertir els nostres carrers en carrerons. En el transcurs de l'any 1935, ha estat

començat i poc menys que acabat el grup d'edificis que formarà la fàbrica de llet condensada «La Nostra», propietat de la S. A. Lletera Industrial, la inauguració de la qual deurà tenir lloc el proper Febrer. Potser és sobrer que fem remarcar la importància extraordinària que té per Puigcerdà i la Cerdanya tota, l'establiment ací d'aquesta indústria tan adequada al país, que tot fa creure que se li espera un bell èxit.

No s'ha resolt el greu problema de les aigües potables que pesa com plom sobre Puigcerdà; se'n ha parlat molt, però, vistos els resultats, hem de convenir que no es deu haver fet res de pràctic. Un any perdut!

A l'estació, les herbes i matolls que cobreixen la gran esplanada van creixent, fent desaparèixer sota la seva ufana la monotonia de les vies. Pel demés, els trens entre Puigcerdà i Barcelona, s'ha establert, durant l'any 1935, que anessin un xic més a poc a poc.

En el transcurs del finit any s'ha obert al carrer Major un establiment digne d'una gran ciutat; ens referim als magatzems «El Barato», que honoren la Vila, com també l'honora la Oficina del Turisme de la Generalitat de Catalunya, d'un gust depurat, inaugurada també enguany. Ha estat ja enderrocat l'antic escorxadòr, solar destinat a Biblioteca de la Caixa de Pensions, somni que abans de finalitzar l'any 1936 serà una bella realitat. En compensació, a fi de posar-nos a tó, s'han obert més tavernes, que no volem anomenar per a no fer-los-hi propaganda, encara que tot fa creure

Els Doctors

Antoni PAL SOLE

Francesc PANIELLO GRAU

Ofereixen el seu consultori de malalties dels ulls amb llur cirurgia i graduació de la vista.

Visita el primer diumenge de cada mes a l'HOTEL TIXAIRE de Puigcerdà

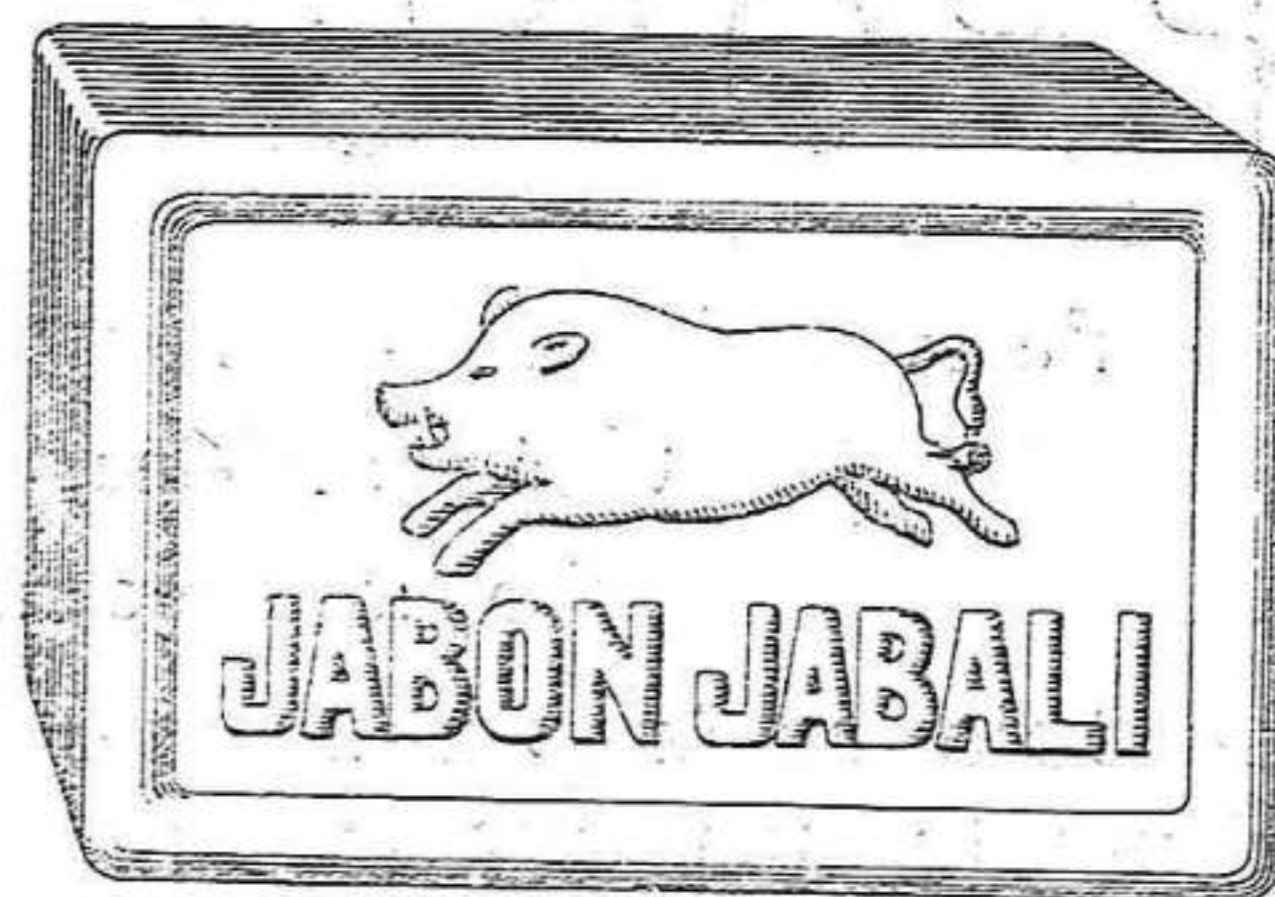
sabons

BARANGÉ

duren
més

renten
millor

que no en necessiten. Els aimants d'estadístiques podrien esplaïar-se fent la de les tavernes existents a Puigcerdà.

L'estiu del 1935 no fou, potser, dels més brillants, però, tampoc fou per Puigcerdà ben dolent; n'havíem vist d'altres de pitjors! Alguns pisos de l'interior del poble restaren per llogar, però en canvi els xalets i torres es llogaren tots; el qual ens porta a la conclusió que aquella falla no prové d'una suposada crisi estiuenca, sinó de què molts propietaris s'haurien de donar compte que pretenen llogar estatges que no estan en condicions. La ruptura de les relacions comercials franco-espanyoles, que és produït precisament en la primera quinzena de Juliol, perjudicà bastant la temporada estiuenca. Pel demés subsistiren les ja tradicionals immoralitats de certs comerciants i industrials locals, en perjudici dels turistes, que, en definitiva, és en perjudici de Puigcerdà.

Els alumnes de les escoles nacionals efectuaren, el passat Octubre, un viatge col·lectiu a Barcelona, bella innovació que ens plauria de veure continuada.

La diligència amb què ha estat treta la neu que interceptava la carretera de la Collada de Toses el finit Desembre, ens ha pogut fer concebre la il·lusió que amb els serveis d'Obres Públiques a mans de la Generalitat, potser no estarem tan abandonats com havíem estat fins ara...

Ha estat adjudicada la subhasta d'explanació de l'Avinguda Schierbeck fins al passeig de Bourg-Madame, que l'estiu vinent deurà ésser transitable, com deurem veure també engrandit el parc de la Vila. En quan a les avingudes de l'Estany... deuran continuar enfangades.

Els cerdans no són estrangers a Cerdanya

De *El Diluvio* reproduïm l'interessant article que segueix, i en una altra edició ens ocuparem també de la qüestió que l'ha motivat amb la extensió que es mereix.

«De temps immemorial ha regnat sempre per tota la Cerdanya un esperit altament comprensiu i liberal i, precisament, per posseïr aquestes virtuts mantes vegades n'han sorgit perjudicis i contrarietats que, directament, han afectat a la vida de relació o expandiment de la comarca ceretana. No obstant, d'altra part, no han mancat elogis i alabances essent legjós els artistes, escriptors i poetes que s'han sentit atrets i enamorats de les altes terres cerdanes.

De tothom són conegudes les po-

pulars estrofes convertides avui en una mena de cant nacional; «meitat de França, meitat d'Espanya, no hi altra terra, com la Cerdanya». I així és.

I així tenia d'ésser. Els cerdans, siguin del poble que siguin, són sempre cerdans i no poden ésser considerats com estrangers trobant-se en llur propi país. Seria un absurd, una monstruositat. Són tan catalans els fills de Bellver i Puigcerdà, com els de Sallagosa o d'Osseja.

I és amb aquest esperit altament

comprensiu i patriòtic que l'Ajuntament de Nahuja ha celebrat una sessió extraordinària per a tractar referent al servei que, a la Cerdanya francesa, presten els que són naturals de l'altra Cerdanya. Prescindint de tota mena de formulismes oficials i amb una tolerància ben manifesta, en tota època els cerdans francesos han tingut, a llur servei, obrers i obreres nascuts més enllà de la ratlla oficial.

Actualment tots els veïns del cantó de Sallagosa que tenen ocupats en llurs treballs obrers i obreres d'aquesta naturalesa, demostren el seu contentament i plena satisfacció del bon rendiment i exemplar conducta de llurs obrers. Mai s'ha suscitat cap divergència, regnant sempre, entre tots, una bona camaraderia.

Però aquesta bona harmonia no po-

PRODUCTOS SOJA-SANE

Purés - Farines - Xocolates - Cacao - Llet Soja líquida - Crema de Soja - Ou Soja
Café descafeïnat - Vins de taula - Xampanyes - Conyac - Licors
Productes reconstituents i especials per a vegetarians, diabètics, etc.

La Soja és la planta que
alimenta més que la carn

Venda a la **CONFITERIA BONET** C. Major, 36
Telèfon, 47

dia durar gaire. Fa uns dies que la gendarmeria i la policia francesa sembla bellugar se massa. Amb un zel exagerat menaça amb fortes multes als industrials i negociants que donen treball a obrers no francesos.

Nosaltres si no sabessim que's tracta d'un des coneixement absolut de les costums de Cerdanya, diriem que això és una brutalitat. Ens explicarem.

Els obrers i obreres de la plana rossellonesa, els que estan sense feina, no vindrien a cap preu a Cerdanya pel temor de passar un hivern rigorós i llarg. Es veritat, també, que la major part del jovent de la Cerdanya francesa, a l'arribar el mal temps marxa de llur poble per anar a treballar prop de Perpinyà. Un petit exemple: a l'hivern és un problema un xic difícil de resoldre per a trobar personal domèstic, i sort tenim de les nòies de Martinent, d'Alp, Urtg i altres localitats de l'altra Cerdanya.

A la reunió extraordinària celebrada a l'Ajuntament de Nahuja, per unanimitat es prengué l'acord d'adreçar-se a la Prefectura Departamental demanant que la policia i la gendarmeria deixi de molestar als industrials i comerciants que tinguin a llur servei obrers no francesos, puix es tracta de fer respectar una costum antiquíssima i pot dir-se que és un privilegi exclusiu d'una gran comarca pirinenca mig partida.

Les minyones de servei, catalanes totes elles i ceretanes la majoria, que treballen el cantó de Sallagosa es be-

neficien d'un règim especial sense necessitat de carta d'identitat i si, solament, cal posseir un permís per a restar en el susdit cantó de partamental. Aquesta és la costum vella encara molt usada avui dia, i suposant que's tractés de la seva abolicció, o tantsols modificació, no hi ha cap mena de dubte que tota la població cerdana ho consideraria com un atropell.

A Cerdanya els cerdans no són estrangers.

HOTEL JARDI

Director propietari:
JOSEP GOMA

*Grans reformes. Cuina casera.
Habitacions amb aigua corrent.
freda i calenta*

Confort   Comoditat

Pensió des de 9 ptes.

Plaça St. Josep Oriol, 1
Telèfon, 11.213

a 100 m de la Rambla, en el centre de la ciutat BARCELONA

Aranzels

Algú ha retret als catalanistes la defensa que han fet sempre dels aranzels, com si aquests només afavorís sin Catalunya.

Caldria recordar també que, sense els aranzels, els bladers castellans no podrien vendre llurs blats a l'actual

tassa de 47 pessetes, sinó als volts de 25 pessetes que és el preu aproximat dels blats argentins sobre molls Barcelona, Sevilla, Bilbao.

Que sense els aranzels, els oliaires andalusos no podrien resistir la formidable importació i competència dels olis africans de palma i de cacuet.

Que sense els aranzels, els alts forns metal·lúrgics bilbaïns haurien d'apagar llurs focs i abandonar llurs mines de ferro i carbons.

I, perquè continuar? Avui tothom ja sap que els aranzels són l'arma més poderosa que ténen els Estats moderns per a defensar les economies nacionals, i que els actuals aranzels espanyols que devem a Cambó, han salvat la economia espanyola de les catàstrofes econòmiques de la post-guerra i la defensen encara de l'actual crisi mundial.

Avui, els únics països que no tenen aranzels són els colonials!

J. C.

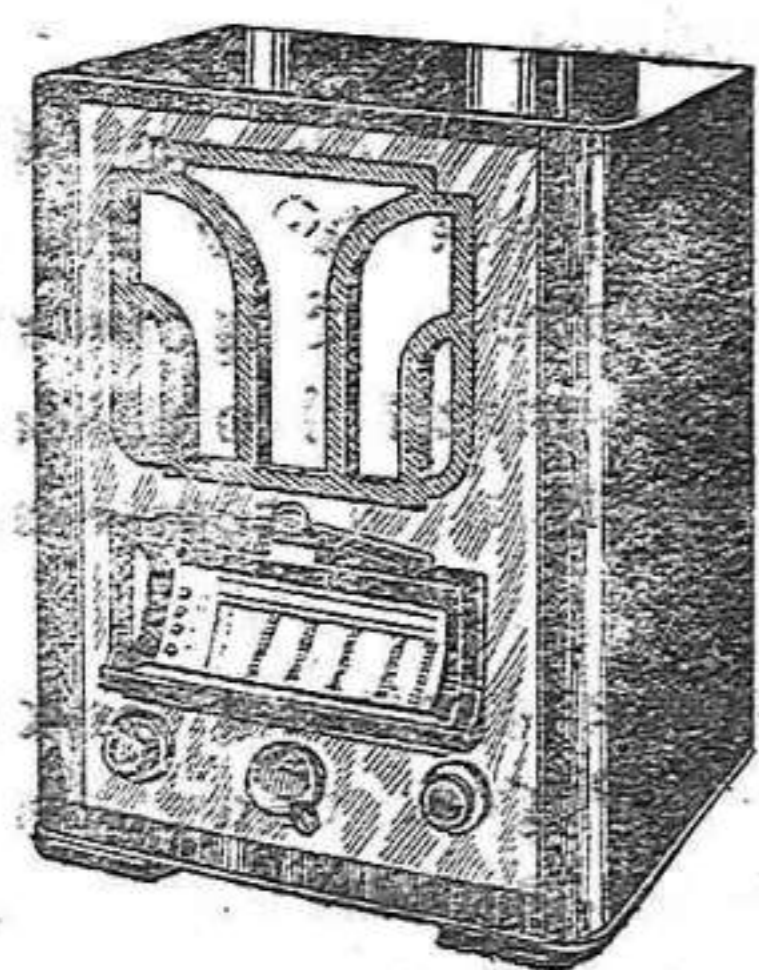
TRANSPORTS EN AUTO - CAMIÓ

Puigcerdà - La Seu d'Urgell - Lleida

JOSEP CLAUSSÓ

Sortides de La Seu i de Puigcerdà:
els dimarts, dijous i dissabtes.
ENCARRECS:

A La Seu: Pancstrella, 7. —
a Puigcerdà: Cal Llebra (La Baronia) i
Recader-Gavañach.

525 A.

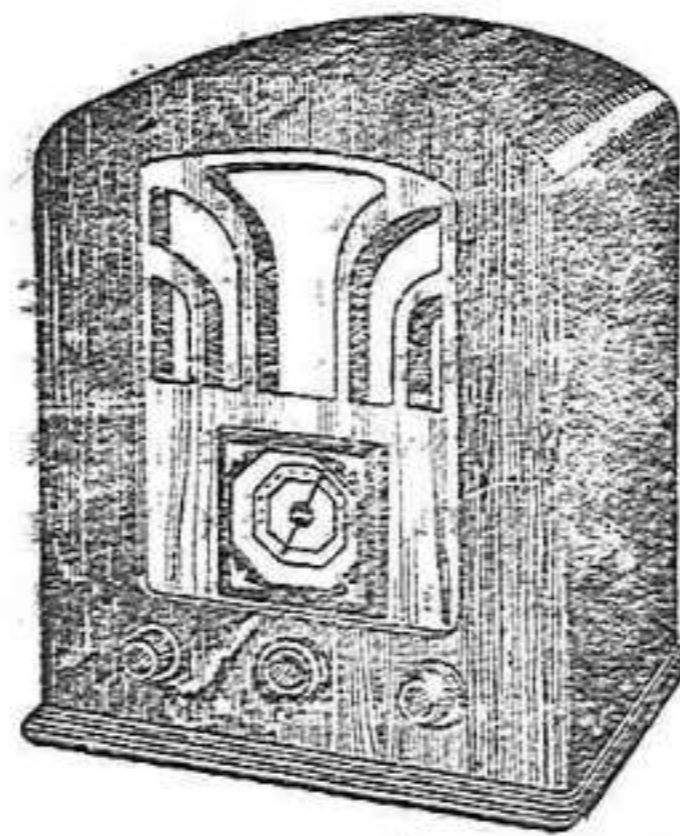
RECEPTORS MULTI-INDUCTANCIA SUPER-OCTODO TOTES ONES   TOTS PREUS

ELS GRANS LABORATORIS PHILIPS D'HOLANDA
han remès ja els nous models per a 1936

ALS AIMANTS
DE LA
RADIO

Acudiu a veure, a
es olt. r i a admira
rar aquests nous

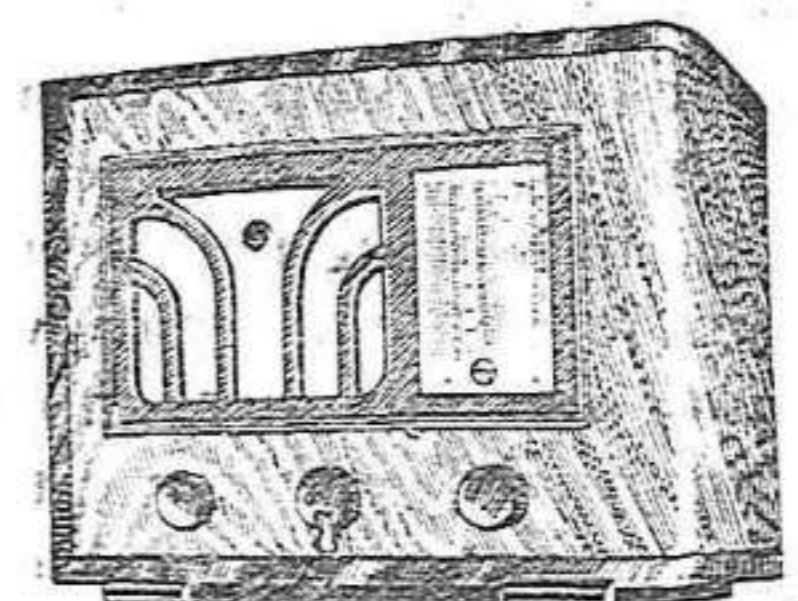
models, els quals demostren la superioritat de la marca PHILIPS sobre totes les altres.

534 A.

El que compra un PHILIPS adquireix el veritable valor del que paga per un receptor.

ALS QUE
PENSIN COMPRAR
UN APARELL

510 A.

Distribuidor oficial per a la Cerdanya: **J. REGUANT**
Carrer de la Llibertat, 21 - **PUIGCERDA**

Del Concurs de Pessebres

En el número de CERETANIA corresponent al dia 24 de novembre, al anunciar el Concurs de Pessebres d'enguany amb les seves bases i premis recomanàvem la lectura dels llibres «Com es construeix un pessebre» i «La construcció dels pessebres» de Puig i Roig. En el número següent del mateix periòdic, corresponent al dia 8 de desembre, publicarem «algunes observacions per a la construcció dels pessebres» extretes d'un dels llibres del autor abans citat per tal de que tots els pessebristes i d'una manera especial els concursants les tinguessin presents al construir llurs pessebres.

La Comissió del Concurs, després d'haver visitat tots els pessebres inscrits, ha otorgat els premis als que més s'han ajustat a aquelles observacions i són els que a continuació segueixen:

El dels germans Turiera.

El de les germanes Vernis.

El dels germans Bertran.

El del nen Cabanes.

El dels germans Piguillem obté el premi reservat als avantguardistes, concedit pel Rnt. Sr. Rector Arxiprest.

El del Foment Cultural de Cerdanya serà sortejat entre els inscrits no premiats

A continuació farem algunes observacions sobre els encerts i les falles dels pessebres premiats.

El dels germans TURIERA, és un pessebre modest però guarda una fina proporció en tot el seu conjunt. Una falla a remarcar; els dos trossos de que està composta la tela que serveix de fons no estan ben juntats i això fa que no tingui aquella polidesa que altrament hauria tingut; serà que després de colocada ha fet moviment o potser ja mal col·locada de bell començament? Pel demés estan ben delimitats els diferents termes i la manera de donar-hi la llum dona més relleu al paisatge i a les figures. No és un pessebre perfecte però, malgrat la seva modèstia és entre els inscrits el que guarda més proporció en tot el seu conjunt.

El pessebre de les germanes VERNIS, és de grans dimensions, i s'hi veu un intent de grandiositat que pot enlluernar algú, però hi han alguns desencerts. Així per exemple: aquella gran vertent que representa una muntanya, no té finura en les configuracions o millor dit, no té configuració; en aquell bassal d'aigua que està a segon terme, s'hi estan passejant dos cignes que són de tamany més gran que les figures de primer terme i aquella

casa il·luminada no és d'un estil apropiat a l'època ni al conjunt del pessebre. I l'excès i la uniformitat de llum priva d'obtenir el relleu que altrament amb una il·luminació graduada es podria obtenir.

Té, però, coses força reïxides com aquell sorral que condueix a la Cova amb aquell poblet al fons que és una troballa; no així el poblet dalt de la muntanya entre el pas dels Reis i la Cova. El camí construït a la carena de la muntanya i que fa precipici al sorral està també força bé. La Cova en el seu interior és també molt interessant, però per al nostre gust hauria estat millor si per compte d'ésser tan tallada hagués format continuïtat amb la muntanya que té al darrera, donant-li, naturalment, una altra posició.

Veiem en el pessebre de les germanes Vernis un desig d'ésser considerat com un pessebre artístic. Nosaltres creiem que estan assajant la forma i en futures construccions, si es regeixen per les normes dels llibres abans citats, reïxiran. Ara bé; cal tenir en compte que com més artístic vol ésser un pessebre, més mirament s'ha de tenir en veure reduïts els defectes que, en general, són de manca de proporció.

El del germans FIGUILLEM té una bonica perspectiva sobretot en el darrer terme i si fos tancat de manera que es vegés solament des d'una boca, la tindria encara millor. Amb l'eliminació d'algunes figures i alguna casa, es corregirien algunes falles de proporció. De totes maneres, és un pessebre familiar que fa força goig i que fa les delícies dels petits que hi volen veure força coses, i segons ells, com més millor.

En el del germans BERTRAN d'any en any s'hi nota una millora en la manera de construir-lo i poblar-lo. No s'hi veu aquell excès de figures d'altres anys, però encara s'hi veu aquella preocupació en la gran il·luminació de les cases que dona la sensació com si fossin construïdes en sèrie, les quals si fossin més petites a mesura que s'allunyen del punt d'observació, hi sortiria guanyant tot el conjunt. El truc del mirall és solament reïxit en part, car si bé el reflex produeix bon efecte, en canvi te una punta tan poc dissimulada que deixa al descobert un troç de vidre, i dintre el mateix reflex es veu ben clara la marca de una saca col·locada a la part oposada. El mirall té això, tot el que se li posa al davant ho reproduceix; és un indiscret i per el mateix cal anar amb compte a posar-li segons què al seu abast.

Té però algunes coses força encertades, per exemple, aquell torrent, i en conjunt, com hem dit abans, és millor que el d'altres anys.

El del nen CABANES ofereix un aspecte que fuig del de la generalitat dels pessebres, però aquella muntanya està massa enganxada al fons, i els pins són massa ben arreglats. Per compte de dos estanys hauria estat millor que en tingués un sol i encara no tan uniforme. De totes maneres hom hi veu en el seu constructor un enginy i una idea, si bé al posar-la en obra no ha sabut plasmar tal com ell desitjava.

Aquestes són les observacions que tenim a fer en els anteriors pessebres. Ben lluny del nostre ànim el descoratjar ningú, ben al revés; hem apuntat les falles amb l'intent de veure-les corregides en les construccions i concursos futurs.

No podem donar detalls dels altres pessebres inscrits perquè ens fariem massa llargs. Cal dir que en general s'ha procurat tenir en compte les observacions publicades.

Ara, per a terminar, volem remarcar el fet que tan el pessebre que fou classificat primer en el concurs de l'any passat com el d'enguany estan construïts amb uns mitjans a l'abast de tothom. El que cal és tenir un bon enginyer saber copsar aquella poesia mística que dimana d'aquella Cova on nasqué Jesús Infant.

LA COMISSIO

De Llívia

—En el local dels Avantguardistes es representà amb èxit l'espectacle dels «Pastorets Catalans». Els mateixos avantguardistes foren els actors que, si bé foren aplaudits pel condescendent públic, només ho mereixien sinó els intèrprets del *Borrego* i el *Carquinyoli* per la seva interpretació encertada.

En el mateix local, el dia 1, s'hi projectaren un parell de pel·lícules; hi assistí força públic.

—El dia de Nadal a la nit, els aficionats de Llívia representaren en el seu local «La Puntaire». Segons referències amb molt encert. Nombrosa concurrència assistí a la representació.

—Se'ns diu que el projectat Sindicat de Mossos de Pagès, començarà a actuar la pròxima primavera. Veurem com anirà.

El Corresponsal

Alexandre BULART i RIALP

ADVOCAT
BARCELONA
Balmes, 10 - Entll. Telèfon, 11287.

REIS

Un tendre infant, plè d'ignocència encara com són els infants tots, parlant tot dolçament, diu a sa mare aquests infantils mots:

—Posaré enguany la sabateta nova del balcó a rebre els freds, perquè els Reis, de llur pas deixant-me'n m'hi deixin molts juguets. [prova Ja veig vostres presents com blanques roses oh, Reis de l'Orient! voldria que em portéssiu forces coses puix que he estat creient...
—Que has estat bò bé ho saben prou, de diu la mare amb plò amarg [sobres però, fill, nosaltres som molt pobres i els Reis... passen de llarg.

ANTONI MONTFORT BOIX

NOTICIARI

CERETANIA

desitja un bon Any Nou i prosperitats als seus subscriptors i lectors tots.

DEFUNCIONS —El dia 31 del passat morí ben jove encara, 27 anys, l'esposa del nostre bon amic en Joan Truñó, na Margarita Bouche. A l'acte de l'enterrament que tingué lloc a La Tour de Carol hi assistí nombrosos acompanyaments, particularment vilatans on l'amic Truñó compta amb

nombroses amistats.

Rebi l'amic l'expressió sincera del nostre condol.

—El dia 3 del corrent traspassà el veí d'aquesta Vila en Joan Anglada i Turiera, conegut per (Xoi). L'acte de l'enterrament ha estat molt concorregut palesant les simpaties amb que comptava el finat.

El nostre condol als seus familiars.

—Ha mort a Barcelona el Dr. don Rafael Bufill Fors, estiuejant de la nostra Vila des de fa molts anys, propietari de la bonica «Villa Dionisia». La seva mort ha estat molt sentida, car comptava entre el nostre veïnat amb moltes amistats.

Rebin els seus familiars l'expressió sincera de les nostres condolences.

MAGNIFIC PIS

DE NOVA CONSTRUCCIO

molt confortable, ben orientat

ES LLOGA

Adreçar-se a JOSEP FABRA (pintor) Carrer Cerdà (travessia baixada de l'Hospital)

SARAU.—En el Casino Ceretà i amb força animació, es celebrà la revetlla de Cap d'Any amb el tradicional sarau del raïm. La joventut s'hi divertí força.

CASAMENTS — El dia 28 del passat desembre contraguéren matrimoni les belles germanes Joana i Lluïsa Moxó, filles del conegut industrial hotelier Pere Moxó Sala, amb els joves Faustí Carrera i Joan Riera respectivament.

Després d'ésser servit un succulent banquet a nuvis i convidats, les dues joves parelles partiren en viatge de nocès.

—Ens assabentem també que ha tingut lloc a Barcelona el casament del nostre estimat amic i paisà en Francesc Naudon, amb la bella senyoreta na Carme Gerber.

No cal dir com desitgem als novells matrimonis tota mena de benaurances.

ES VEN UNA CASA APROPIADA per a café, sala de ball, hotel. Molt ben situada.
Raó: Procurador PLANAS,
Florença, 17 - Puigcerdà

NOVA BOTIGA.—Amb el nom de "La Uruguaiàna", s'ha obert una nova botiga de comestibles al carrer de la Llibertat, 49. Desitjem al seu propietari bona sort en el negoci.

SANT ANTONI.—Enguany encara no es parla d'aquesta simpàtica festa que tan èxit havia tingut. Seria llàstima que aquesta festa tradicional hagués de desaparèixer.

EL TEMPS.— Si no hagués estat la nevada de dies enrera, podríem dir que encara no sabem el què és hivern. Unes quantes gelades fortes i després bonança i, més tard, pluges que han durat gairebé tota aquesta quinzena.

Ara, el cel es mostra més blau i el sol brilla; les nits són més fredes, però els dies són bonics. La neu ha desaparegut completament de la plana i els camins s'han assecat.

Un bon Hotel ...

una bona taula ...

el màxim confort...

Hotel

TERMINUS

al peu mateix de l'Estació

RICARD ALTIMIRAS

Teléfono, 8

Puigcerdà

FERRAN DOU ABADAL

ADVOCAT

Consulta

PUIGCERDA

carrer Llibertat, 14 1er
(dilluns a divendres)

RIPOLL

plaça 27 Maig, 22 1er 2
(dissabtes i diumenges)

Als vostres fills, ensenyeu-los i eduqueu-los en català

A la casa ha arribat un infant. Passat el trasbals joiós del primer període, la vida purament vegetativa esdevé més complexa i prometedora. A les funcions primàries de menjar, dormir, s'afegeix l'aprenentatge successiu de l'ús dels membres i els òrgans. Els sentits s'exerciten i s'afinen; les carns, transparents encara, continuen donant a contrallum suaus coloracions rosades, però els músculs sostenen el cos i el transporten mes o menys tentativejant. Els braços ja es coordinen; les mans, els dits, agafen una traça imprevista, que cada dia sobta una mica. Ara els punys ja es clouen, i el nen o nena abraça, estira, arrapa, llança, prem.

A poc a poc s'ha anat creant un principi de consciència. De primer la percepció de l'espai i l'ensinistrament dels ulls i el tacte. L'infant percep els objectes i els situa; estableix perspectives; combina i mou tot allò que troba a l'abast. Els esdeveniments del seu món són puerils encara; però les coses que desvetllen un record o creen un hàbit, o responen a un desig, ja li proporcionen una excitació que sol traduir-se sorollosament. I, mentre tant, es comença a teixir la xarxa finíssima de la memòria futura; aquella que després establirà les relacions més subtils entre les idees, i tal vegada determinarà agudeses imprevistes.

Un dia—aviat—el nen o la nena corre ja, i fa anar en doina un món més vast. Ara fins les baluernes més sorprenents són remogudes o inquietades... La mare s'embadaleix. El pare, de sensibilitat més recòndita, tal vegada no en parla gaire, però en l'observació aparentment freda, gairebé con una anàlisi científica, cova una gran passió satisfeta que el sorprèn el mateix. Examina els moviments i reaccions de la vida tendra com aquell que esguardès un animaló; el fill, sobretot el primer, li és una joguina de persona gran que li ocasiona reflexions profundes, molt sovint formulades. Però malgrat la contenció imposada per una disciplina interna la lògica conscient cedeix un dia, i l'alegría esclata i es renova per un fenomen novell; l'infant parla. I per molt

que un fet semblant era previst promou altra vegada admiracions.

A tot arreu del món, els infants petits que rompen a parlar tenen un idioma limitat, ancestral; diuen pocs monosíl·labs, formen repeticions onomatopèiques, criden. El crit, de primer gutural, s'amplifica. Apareixen de manera progressiva les inflexions i les modulacions. El to, l'accent, no es donaran encara; arriben en estadi més madur de l'evolució infantívola. Però aquell idioma rudimentari, simple, ja és una manifestació exterior voluntària d'intel·ligència. Per ell precisament, el fill comença d'afirmar-se home.

Quan li repetirem una paraula, de vegades la voldrà dir. De primer només en retindrà el final, o el so més viu. Després si l'arriba a dir tota, li imprimirà deformacions gracioses que perduraran un grapat de temps. Escurçarà, allargarà, tallarà, capgirarà els mots i les expressions fins a fer-les quasi intel·ligibles per al estrany. Altres cops, repetirà d'improvis una cosa sentida suava, o bé es prodigarà en llargues xerrades sense sentit per els altres, com un mer exercici de vocalització.

Però hi ha en aquest llenguatge universal de tots els infants algunes coses clares d'antuvi; a casa vostra—nostra—, el fill parla en català. No per cap consciència que no pot tenir ni per imposició aliena, sinó per llei natural, que posa cada llengua—bella o ruda, extensa o reduïda—a la boca petita dels marrecs. El fill—vostre, nostre—, sense propòsit previ de ningú, diu *pare*, diu *mare*, diu *aquí*. Si parlés en una llengua diferent a la que sent de nosaltres, aquest cas impossible ens produiría esparverament, ens causaria una dolor terrible. Sense cap perjudici patriòtic, quan les pàtries tot just es creaven els antics atribuïen a arts màl·liques parlar idiomes estranys.

Si no voleu torbar i pertorbar aquesta flama admirable, que vacil·la i creix alhora, de la intel·ligència filial, heu de continuar el camí que naturalment ha emprès. A Catalunya, heu d'ensenyar-lo i educar-lo en català. Més tard, quan ja

tindrà establert un bon fonament en la llengua pròpia, totes les altres llengües i disciplines seran assimilades amb profit. Però l'inatenció o l'error en aquest aspecte, siguin quines siguin les vostres idees, no causaran altra cosa que maldecaps al vostre fill que serà gran.

No es tracta ja de deures patriòtics, ni d'interpretació del patriotisme verament respectable, sinó del vostre propi interès. I per a sostenir en tots els temps l'ensenyament en el nostre idioma fins us resultarà beneficiós que entreu a formar part de la Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Si no teniu motius més elevats per a seguir aquest consell, sentiu-vos almenys pares egoistes; escolteu com parlen els vostres fillets, o bé mireu com juguen els més grans amb els vostres llibres. Observareu que, quan comencen a confegir, tant se val quin és l'idioma dels llibres: ells aprendran el dibuix de les lletres i les pronunciaran en català, amb les *as* i les *os* obertes, i més tard també tindrà accent català tota paraula dita per ells.

I és que, de nord a sud, d'oest a est, fins i tot més enllà de la Catalunya estricta, a qualsevol país i sota qualsevol règim, els fills dels catalans parlen en català i porten per bandera el nostre llenguatge. I aquest idioma que floreix als llavis dels nostres fills no ha d'identificar-se amb cap Estat ni amb cap institució política per a esgotar el seu cicle de vida, i incorporar aportacions perdurables a la cultura universal.

Emili GRANIER BARRERA

Es lloguen per a temporada o per a tot l'any pisos de nova construcció (10 peces), ne casa ben situada a ple sol. Aigua corrent amb quarto de bany.

Raó: Avinguda Garcia Hernández Casa PUBILL - Puigcerdà (Baronia)

HOTELLERIE
CERDANE

el màxim confort
dins d'un ambient

cerdà

Vídua SALVAT
Bourg-Madame

GRAF CERETANIA - PUIGCERDÀ

FABRICA DE BEGUDES CARBONIQUES
GASEOSES - SIFONS

FRANCESC DAFIS

ELABORACIO ACURADA amb maquinària moderna i productes
de primera qualitat

DIPOSITARIA DE LA CERVESA "MORITZ"

FABRICA: Carrer de Florensa — DESPATX: Revolució, 27-Tel. 64

PUIGCERDA

Turistes: A l'estiu i a l'hivern, el GRAN HOTEL

TIXAIRE

us ofereix el màxim confort dintre d'un ambient luxós i ensems discret

Magatzem de Materials
de Construcció

calc hidràulica
ciments
guix
rajoles, & &

Francesc BARNOLA

Rambla de Josep M.ª Martí
PUIGCERDA

Rajoleria i Teuleria
RICARD TUSET

GRAN ASSORTIT
DE RAJOLS
DE TOTES MENES
Fabricació acurada
Preus mòdics

Font d'En Lleres
PUIGCERDA

Feu fer els vostres impresos en català :: Encarregueu-los en aquesta Impremta

Anónima Alsina-Graells de Auto Transports

Societat General de Serveis Postals i Interurbans

A BARCELONA: Direcció i Oficines, Passeig de Gracia, núm. 18

Despatx de Bitllets, equipatges i encarrecs: Ronda Universitat, 4 - Telèfon 21163

Horari que regeix des del 25 de Juliol 1935, en les següents línies:

Seu d'Urgell - Calaf - Barcelona

Sortida Seu d'Urgell	12:15	4:00
> Organyà	12:45	4:30
> Oliana	13:30	5:15
> Pons	14:15	6:00
> Torà	14:50	7:00
> Calaf	15:15	7:15
Arribada Barcelona	17:45	10:15 f. c.

RETORN

Sortida Barcelona	14:30	7:30 f. c.
> Calaf	16:30	10:—
> Torà	16:50	10:25
> Pons	17:30	11:30
> Oliana	18:—	12:15
> Organyà	18:45	12:45
Arribada Seu d'Urgell	19:30	13:15

Barcelona - Puigcerda - Seu d'Urgell

Sortida Barcelona	5:— f. c.	8:— f. c.	14:— f. c.	
> Puigcerdà	8:45	12:50	17:30	6:30
> Martinet	9:30	13:35	18:15	7:15
Arribada Seu Urgell	10:15	14:20	19:—	8:—

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	5:45	10:45	13:45	17:15
> Martinet	6:30	11:30	14:30	18:—
> Puigcerdà	7:15	12:15	15:15	18:45
Arribada Barcelona	11:30 f. c.		20:30 f. c.	

Seu d'Urgell - Andorra - Encamp

Sortida Seu d'Urgell	9:—	11:15	14:45	20:—
> Andorra Escaldes	9:45	12:—	15:30	20:45
Arribada Seu Urgell	10:—		17:—	

RETORN

Sortida d'Encamp		9:—	12:15	
> Escaldes-Andorra	7:30	9:15	12:30	16:15
Arribada Seu Urgell	8:30	10:15	13:30	17:15

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

ROCALLA S.A. BARCELONA

TELEFON: 20768

Representant per aquesta Comarca: **JOAN PEIX - Revolució, 7 - Teléfon, 11-R PUIGCERDA**

AVINGUDA SCHIERBECK

Venda de Xalets

Pagament a terminis i al comptat

Construccions a gust del comprador o ja edificades

Raó:
MIQUEL PONS Procurador
Puigcerdà

CARBOLUX

SUBSTITUT DE L'ANTRACITA
ense fum
ense suja
ense cendres

EL MES NET

Superioritat en calories sobre els altres combustibles
Infinítament superior a tots els millors aglomerats
De molta duració, poc pes i, per tant, d'economia insuperable

Adresseu comandes a:
Vídua de S. Arró - Telèfon 35 - Puigcerdà

Decorats i Treballs llisos de Guix

Encanyigats ordinaris
Encanyigats Metàl·lics SIMPLEX
eis més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

Per encàrrecs:
Marcel·li FUXET
BOURG-MADAME

RECADER directe de Puigcerdà i sa Comarca a **BARCELONA**

P. GAVAÑACH

dies de sortida de PUIGCERDA: DIMARTS i DIVENDRES a la de la tarda
dies de sortida de BARCELONA: DIMEGRES i DISSABTES a les 6 de la tarda

ENCARRECS:

PUIGCERDA: LLIBERTAT, 42 - Teléfon 108,
BARCELONA: RECH, 73 - Teléfon 15028
PETXINA, 6 - Teléfon 17622

SERVEI RÀPID - PREUS ECONÓMICS

CASA CONSTRUCTORA

J. VIÑAMATA

CONSTRUCCIONES DE HORMIGON, LADRILLO Y REPARACIONES EN GENERAL

PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

Fontanella, 14-1.º, 2.ª
BARCELONA

Encargos: Pza. de los Héroes, 8
PUIGCERDA

JOAN ANGLADA VILARDEBO
ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdà i Vic

Despatx a Vic: **Riera, 31**

URBANITZACIO DEULOFEU

Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndida situació, prop de l'Estany, sèquia i parc, amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf. — Raó: ESTEVE ARRO (Cal Aldran). — **PUIGCERDA**